

ZNO 2018

РЕКОМЕНДАЦІЇ БАТЬКАМ ТА УЧНЯМ

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ТЕРМІНИ ПРОВЕДЕННЯ ЗНО-2018

ДОДАТКОВА СЕСІЯ ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ

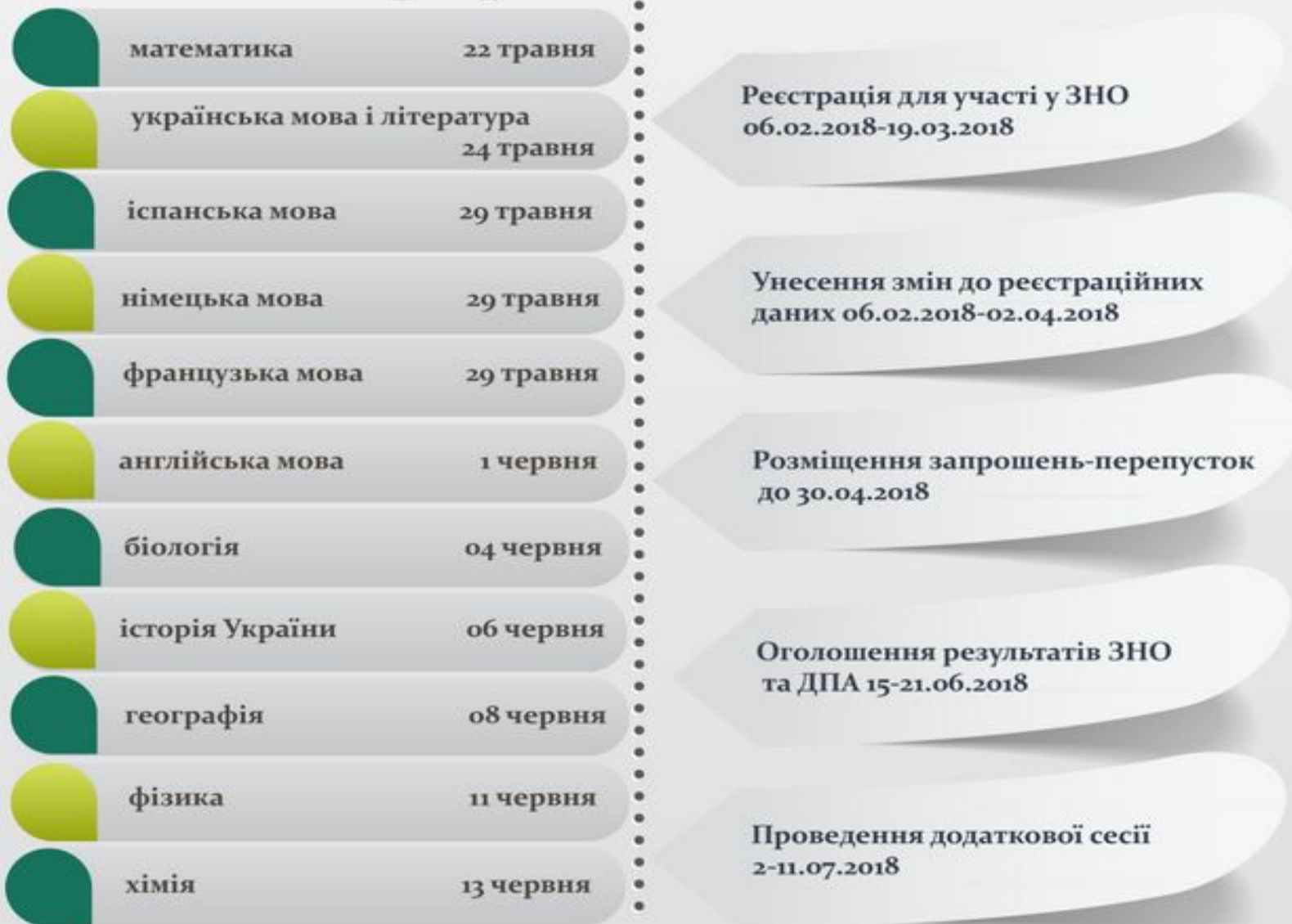
до 30 квітня

буде оприлюднений графік проведення додаткової сесії зовнішнього незалежного оцінювання

з 3 до 21 травня

Реєстрація для участі в додатковій сесії зовнішнього незалежного оцінювання окремих категорій осіб, які не мали змоги зареєструватися в основний період (учасники антитерористичної операції, особи з окупованого Криму та неконтрольованих територій Донбасу)

Графік ЗНО-2018

Кожен учасник зовнішнього оцінювання має право скласти тести щонайбільше з чотирьох навчальних предметів з переліку:

- української мови і літератури
- історії України
- математики
- біології
- географії
- фізики
- хімії
- англійської мови
- іспанської мови
- німецької мови
- французької мови

Переклад завдань сертифікаційних робіт з історії України, математики, біології, географії, фізики, хімії буде здійснюватися кримськотатарською, молдовською, польською, російською, румунською, угорською мовами

ДЕРЖАВНА ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ

Державна підсумкова атестація у формі зовнішнього незалежного оцінювання

Для випускників загальноосвітніх навчальних закладів 2018 року результати зовнішнього незалежного оцінювання з трьох предметів будуть зараховані як оцінки за державну підсумкову атестацію за шкалою 1–12 балів.

Першим обов'язковим предметом ДПА є **українська мова і література (частина з української мови).**

Другим – за вибором випускника: **математика або історія України (період ХХ – початок ХХІ століття).**

Третій предмет випускники обирають самостійно із запропонованого вище переліку.

Також 2018 року державну підсумкову атестацію з української мови і літератури у формі зовнішнього незалежного оцінювання проходитимуть учні (слухачі, студенти) професійно-технічних і вищих навчальних закладів, які 2018 року здобудуть повну загальну середню освіту.

Установлення «порогового бала»

Для визначення результатів зовнішнього незалежного оцінювання 2018 року з кожного предмета буде встановлено «пороговий бал», тобто та кількість тестових балів, яку може набрати мінімально підготовлений абітурієнт. Засідання з визначення порогового бала транслюється онлайн.

У 2018 році пороговий бал з математики, української мови і літератури, іноземних мов, біології буде визначено до 14 червня, з історії України, географії, фізики, хімії – до 20 червня.

Учасники тестування, які не подолають «поріг», не зможуть використати результат зовнішнього оцінювання з цього предмета для вступу до вищих навчальних закладів.

Усі абітурієнти, результати яких будуть не нижчими від «порогового бала», отримають оцінку за шкалою 100–200 балів і матимуть право брати участь у конкурсному відборі під час вступу на навчання.

Як визначається оцінка ДПА?

Завдання ЗНО, результат виконання яких зараховується як ДПА*
100%

оцінка ДПА

початковий рівень

$\leq 25\%$

з максимально
можливих
тестових балів

середній рівень

$> 25\%$

з максимально
можливих
тестових балів

достатній рівень

$> 50\%$

з максимально
можливих
тестових балів

високий рівень

$> 75\%$

з максимально
можливих
тестових балів

Оцінка ДПА є критеріальною, а не рейтинговою і не визначає місце абітурієнта серед інших учасників!

Тест ЗНО	інструмент вимірювання, що складається із системи тестових завдань різних форм.
Тестовий бал	арифметична сума балів за виконання завдань тесту ЗНО з певного навчального предмета.
Оцінка ДПА	бал за шкалою 1-12, що відповідає тестовому балу, отриманому за виконання окремих або усіх завдань тесту ЗНО з певного навчального предмета.
Оцінка критеріальна	це відповідність навчальних досягнень учасника тестування вимогам навчальних програм та критеріям оцінювання з відповідних предметів.

Таблиці за шкалою 1-12 балів розробляються та ухвалюються експертною комісією з питань визначення результатів зовнішнього незалежного оцінювання, що використовуються як державна підсумкова атестація з певного предмета, при Українському центрі оцінювання якості освіти.

*результати виконання усіх завдань тестів з біології, географії, хімії, фізики та російської мови зараховуються як оцінка ДПА з певного предмета. З решти предметів як оцінки ДПА зараховуються результати виконання лише окремих завдань.

ЯК ПЕРЕВОДЯТЬСЯ ТЕСТОВІ БАЛИ ЗА ЗНО У РЕЙТИНГОВІ 100-200?

Перевірка тесту

Тестовий бал

Поріг

ПОРІГ «СКЛАВ/НЕ СКЛАВ»

Мінімальна кількість тестових балів, які за виконання тесту ЗНО може отримати учасник ЗНО з мінімальним рівнем знань, необхідним для участі в конкурсі на зарахування до вищого навчального закладу. При встановленні порогу враховується складність тесту та кількість учасників, які його склали.

Пропозиція щодо показника порога «склав/не склав» формується на засіданнях регіональних експертних груп, які створюються при кожному регіональному центрі оцінювання якості освіти.

ТЕСТОВИЙ БАЛ

арифметична сума балів за виконання завдань тесту ЗНО з певного навчального предмета

РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗНО

бал у шкалі 100–200, що отримує учасник ЗНО, тестовий бал якого є не меншим порогу «склав/не склав»

ШКАЛЮВАННЯ

процес переведення (трансформації) тестових балів в рейтингову оцінку ЗНО

ЕКСПЕРТНІ ГРУПИ

Експертні групи складаються з фахівців-предметників. Експерт вирішує, аналізує кожне завдання тесту, оцінює вірогідність правильної відповіді на завдання, прогнозує, який відсоток мінімально підготовлених учасників зможе правильно його виконати.

Результати роботи регіональних експертних груп презентують на засіданні експертної комісії при УЦОЯО (трансляється онлайн). До складу комісії входять представники громадських організацій, загальноосвітніх та вищих навчальних закладів, МОН, наукових установ тощо. Під час визначення порогу враховується найбільш допустимий відсоток учасників, які можуть не скласти ЗНО. Експерти беруть до уваги соціальну, економічну, політичну ситуацію в країні, стан розвитку середньої та вищої освіти тощо.

9 регіональних центрів

Комісія УЦОЯО

Шкалювання відбувається в автоматичному режимі відповідно до затвердженої наказом УЦОЯО методики*.

ПІД ЧАС ШКАЛЮВАННЯ ВРАХОВУЄТЬСЯ:

- тестовий бал учасника,
- максимальний тестовий бал, що можна отримати за виконання тесту,
- фактичний найвищий тестовий бал, що отримав(ли) учасник (и) за тест у поточному році,
- тестовий бал, що відповідає порогу «склав/не склав»,
- кількість учасників, які отримали певну кількість тестових балів,
- кількість та відсоток учасників, які отримали не більше певної кількості тестових балів,
- кількість та відсоток учасників, які отримали не більше певної кількості тестових балів, але подолати поріг «склав/не склав»

Тест склав

Тест не склав

Чи можлива різна кількість балів, якщо однакова кількість правильно виконаних завдань?

Так, можлива.

Це залежить від формату тестового завдання.

Наприклад, правильна відповідь на одне завдання з вибором однієї відповіді – це 1 бал, а правильна відповідь на одне завдання на встановлення відповідності – 4 бали.

Учасник
отримує
результат
«не склав»

Рейтинговий бал

Учасник отримує бал
за шкалою 100-200

ПРИНЦИПИ ШКАЛЮВАННЯ:

- 1 Рейтингова оцінка ЗНО учасника залежить від суми балів, набраних ним за виконання відповідного тесту ЗНО.
- 2 Рейтингові оцінки ЗНО обчислюються лише тим учасникам, тестовий бал яких є не меншим порогу «склав/не склав». Ті учасники, у яких тестовий бал є меншим порогу отримують результат – «тест ЗНО не склав».
- 3 Шкала рейтингових оцінок ЗНО для всіх тестів ЗНО є однаковою: від 100 до 200 балів. Бали обчислюються з кроком 1. У виняткових випадках допускається крок 0,5. Тобто за виконання окремих тестів ЗНО можливі не лише цілі значення рейтингових оцінок ЗНО.
- 4 Максимально набраний тестовий бал у кожному тесті ЗНО завжди відповідає 200 балам. Найвищу рейтингову оцінку ЗНО отримує той учасник, який набрав найбільшу кількість тестових балів за виконання тесту ЗНО.
- 5 Мінімальний тестовий бал у кожному тесті ЗНО становить 100 балів і відповідає порогу «склав/не склав». Тобто мінімальний результат учасників завжди буде переводитися в рейтингову оцінку ЗНО – 100 балів.

Пробне зовнішнє незалежне оцінювання проходить з метою ознайомлення всіх охочих із процедурою проведення зовнішнього незалежного оцінювання, структурою та змістом тестового зошита, порядком доступу до пункту тестування та робочого місця. Пробне тестування є важливою складовою підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання.

Особи, які зареєструються для участі в пробному тестуванні, матимуть можливість:

- ознайомитись із стандартизованими тестами, що відповідають вимогам Програм, характеристикам і структурі сертифікаційних робіт зовнішнього незалежного оцінювання 2018 року;
- виконати пробний тест і попрактикуватися в заповненні бланків відповідей;
- дізнатися правильні відповіді до завдань пробного тестування, що будуть розміщені на сайті Українського центру оцінювання якості освіти у визначений час;
- отримати результат пробного тестування за допомогою спеціального сервісу (за бажанням);
- психологічно налаштуватися на проходження зовнішнього незалежного оцінювання;
- навчитись ефективно розподіляти час;
- оцінити свій рівень навчальних досягнень.

Пробне зовнішнє незалежне оцінювання є платною послугою для учасників та неприбутковою для організаторів і проводиться за кошти фізичних і юридичних осіб.

У 2018 році пробне зовнішнє незалежне оцінювання з української мови і літератури відбудеться **24 березня**, з історії України, математики, біології, географії, фізики, хімії, англійської, іспанської, німецької, французької мов – **31 березня**.

У день проведення пробного тестування кожен зареєстрований учасник може скласти тест з одного навчального предмета.

Реєстрація для участі в пробному зовнішньому незалежному оцінюванні триватиме **з 9 до 31 січня 2018 року на сайті** відповідного регіонального центру оцінювання якості освіти.

Реєстрація на пробне #ЗНО з 9 по 31 січня

Біологія
31.03.18

#пробнеЗНО

Українська мова і
література
24.03.18

Географія
31.03.2018

#пробнеЗНО

Фізика
31.03.18

Історія України
31.03.18

#пробнеЗНО

Хімія
31.03.18

Математика
31.03.18

#пробнеЗНО

#пробнеЗНО

Англійська мова
31.03.18

Іспанська мова
31.03.18

Німецька мова
31.03.18

Французька мова
31.03.18

УКРАЇНСЬКИЙ
ЦЕНТР
ОЦІНЮВАННЯ
ЯКОСТІ ОСВІТИ

#пробнеЗНО

#пробнеЗНО

#пробнеЗНО

Детальний порядок реєстрації для участі в пробному зовнішньому незалежному оцінюванні оприлюднено на сайтах регіональних центрів оцінювання якості освіти.

Для всіх зареєстрованих учасників пробного зовнішнього незалежного оцінювання будуть створені інформаційні сторінки, там до 1 березня розміщуватиметься інформація про час і місце проходження пробного ЗНО, а згодом – результати проходження тестування.

Для отримання результатів пробного ЗНО кожному учаснику потрібно буде занести свої відповіді до спеціального сервісу «Визначення результатів пробного зовнішнього незалежного оцінювання» у такі терміни:

- з української мови і літератури з 24 до 26 березня,
- з історії України, математики, біології, географії, фізики, хімії, англійської, німецької, французької, іспанської мов з 31 березня до 2 квітня.

Звертаємо увагу, що реєстрація для проходження пробного тестування не передбачає автоматичної реєстрації для участі в основній сесії зовнішнього незалежного оцінювання.

Результати пробного зовнішнього незалежного оцінювання не буде зараховано як оцінки за державну підсумкову атестацію та не буде використано для участі в конкурсному відборі під час вступу до вищих навчальних закладів.

ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ та ДЕРЖАВНА ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ – СИТУАЦІЯ ТРИВОЖНА, АЛЕ БЕЗПЕЧНА

ПОРАДИ БАТЬКАМ

1. Контролюйте, скільки спить ваш син чи донька. Регулярне недосипання небезпечно для психіки, послаблює імунітет і загострює хронічні захворювання дітей.
2. В екзаменаційний період дуже важливе харчування випускників. Воно має бути повноцінним. Підліткам слід давати продукти, які містять вітамін Е. Він підвищує імунітет і стійкість до стресу. У натуральному вигляді є в картоплі, сої, кукурудзі, моркві, ожині, волоських горіхах.
3. Споживання на добу до 8 склянок рідини позитивно впливає на організм, зокрема, покращується робота нирок, вони краще протидіють урологічним інфекціям. При цьому і корисно пити звичайну воду, натуральні соки. Вживання кави не підвищує працездатності, і підсилює стрес, викликає сильну сечогінну дію, що призводить до зневоднення організму і підвищеної роздратованості.
4. Звертайте увагу на посуд, з якого їдять ваші діти. Краще, аби він був золотавий. Цей колір заспокоює нервову систему, концентрує увагу, покращує настрій і пам'ять.
5. Частіше спілкуйтеся зі своїми дітьми, переймайтеся їхніми проблемами, допомагайте розв'язувати їх. Займіть позицію «друга» для своїх синів і дочок.

ПОРАДИ ВИПУСКНИКАМ

1. Вчіться керувати своїми емоціями. Наш мозок наказує виробляти гормони стресу на будь-який подразник, що загрожує нашому спокою.
2. *Використайте найпростішу йогівську вправу. Заплющте очі й подумки перенесіться на берег океану. Підніміть руки вгору і розведіть їх у боки, уявляючи, як у них входить енергія. Складіть їх одна на одну біля пупка (ліва рука знизу). Ваш мозок насичується киснем і заспокоюється.*
3. Усміхайтесь, навіть якщо вам не дуже хочеться. Сміх позитивно впливає на імунну систему.
4. *Не забувайте хвалити себе щоразу, коли вам вдається впоратися із хвилюванням.*
5. Живіть активно. По-перше, активні рухи не дають накопичуватися адреналіну, по-друге, відволікають від негативних думок: «Я не здам», «Я не знаю» тощо.
6. *Стежте за пульсом - його оптимальна частота розраховується за формулою: 180 мінус ваш вік.*
7. Не одягайте на екзамен червоний одяг. Цей колір підвищує кров'яний тиск, він небезпечний для гіпертоніків. Коли людина сидить у кімнаті, де багато червоних предметів, то вона починає безпричинно дратуватися. А коли людина одягає червоні речі, то навпаки, в неї додається бадьорості й активності. Тобто якщо ви одягнете на екзамен червону річ, то почуватиметеся впевненіше, але в екзаменатора ваш вигляд викликатиме роздратування.

НАПЕРЕДОДНІ ІСПИТУ

Багато хто вважає: для того, щоб повністю підготуватися до іспиту, не вистачає лише однієї, останньої перед ним ночі. Це неправильно. Ви вже втомилися, і не треба себе перенапружувати. Навпаки, з вечора перестаньте готуватися, прийміть душ, прогуляйтеся.

Виспіться якнайкраще, аби встати відпочилим, із відчуттям свого здоров'я, сили, з «бойовим» настроєм. Адже іспит — це своєрідна боротьба, в якій варто проявити себе, показати свої сили та здібності. **У пункт складання іспиту приходьте без запізнень, краще — за півгодини до початку тестування.** Опануйте свої емоції, зберіться з думками.

Сміливо заходьте до аудиторії. Не сумнівайтеся, усе вийде. Сядьте зручно, випряміть спину. Подумайте про те, що ви вищі за всіх, розумніші й у вас усе вийде. Зосередьтеся на словах: «Я спокійний, я абсолютно спокійний». Повторіть їх без поспіху, кілька разів.

Думок відганяти не треба, оскільки це викличе додаткове напруження. На завершення стисніть руки в кулаки. Виконайте дихальні вправи:

- сядьте зручно;
- глибокий вдих через ніс (4—6 секунд);
- затримка дихання (2—3 секунди), потім видих.

ЯК УНИКНУТИ ХВИЛЮВАНЬ

1. Запишіть на аркуші паперу, що вас непокоїть. Покладіть його під подушку або в ящик столу на сім днів. Доти, можливо, проблема вирішиться сама собою або її вже розв'яжете ви.
2. Запитаєте себе: «Чи допомагає хвилювання впоратися із ситуацією?». Коли ви зрозумієте, що ні, придумайте щось, що дійсно могло б зарадити.
3. Якщо ви можете порадитися з батьками, зробіть це. Попросіть їх підтримати вас. Якщо ви не можете поговорити з батьками, знайдіть іншого дорослого, якому ви довіряєте, і поговоріть з ним або нею. Удвох ви, напевно, придумаєте розумний план, як впоратися з вашими хвилюваннями.
4. Пам'ятайте: занепокоєння — це емоція, а не метод вирішення проблем.
5. Якщо ваші переживання стали нав'язливими, зверніться до шкільного психолога.

Тренуйся!

Перед офіційним тестуванням варто виконувати якнайбільше опублікованих тестів — просто заради тренування. Не можна навчитись добре вирішувати тести, не виконуючи їх самих, примінюючи цю практику іншими видами контролю і самоконтролю. Ці тренування не тільки призводять до знайомства з типовими конструкціями тестових завдань, а й дають вам інший досвід — самоспостереження й оптимальної саморегуляції під час тестування.

Поспішай!

Тренуйтеся із секундомером у руках.

Порівнюйте час, потрібний для виконання тестів.

Обмежуйте його.

Без подібних обмежень, що змушують працювати в максимально швидкому темпі, без імітації змагальної ситуації неможливо змоделювати той стресс (напругу), що викликає будь-яке тестування.

Зосередьтеся!

Після виконання попередньої частини тестування (заповнення бланків), коли ви з'ясували всі незрозумілі для себе моменти, спробуйте зосередитися і забути про людей довкола. Для вас мають існувати лише текст завдань і годинник, що регламентує час тесту. Кваптеся без поспіху! Жорсткі рамки часу не мають впливати на якість ваших відповідей. Перед тим, як вписати відповідь, перечитайте запитання двічі і переконайтеся, що ви правильно зрозуміли його суть.

Випробовуй!

У тренуваннях застосовуйте правильну тактику, тобто додержуйтесь усіх рекомендацій, як правильно вирішувати окреме завдання чи тест у цілому.

Наприклад, не слід двічі перечитувати малозрозумілу інструкцію, а треба відразу ж познайомитися з варіантами відповідей. Тоді зміст відповідей прояснить вам, що саме є необхідним в інструкції до даного завдання.

Це конкретний приклад тактики, яку треба випробувати. Її можна освоїти й ефективно застосовувати, тільки активно тренуючись у тестуванні.

Угадуй!

Якщо ви не впевнені у виборі, але інтуїтивно можете віддати перевагу якійсь відповіді перед іншими, то інтуїції варто довіряти.

Така довіра, як правило, призводить до приросту балів.

Пропускай!

Треба навчитися пропускати важкі чи незрозумілі завдання.

Пам'ятайте: у тесті завжди знайдуться такі завдання, з якими ви обов'язково впораєтесь. Просто нерозумно не дібрати балів тільки тому, що ви не добрались до «своїх» завдань, а застрягли на тих, навчальний матеріал яких вам невідомий.

Звичайно така тактика може принести успіх далеко не завжди.

Якщо тест побудований за принципом «сходів» і починається з легких запитань, то не варто пропускати всі перші завдання.

Виключай!

Багато завдань можна швидше вирішити, якщо не шукати відразу правильну відповідь, а послідовно виключати ті, які явно не підходять.

Метод виключення дозволяє концентрувати увагу всього на одній-двох ознаках (а це легше), а не відразу на п'ятьох-сімох (що набагато складніше) .

Скорочуй вибір!

Якщо кілька відповідей (1-2) із чотирьох чи п'яти варіантів здаються вам зовсім невідповідними, а інші — підходящими з рівною ймовірністю, то в цьому випадку правильніше буде не пропускати це завдання, а намагатись вибрати відповідь з інших просто навмання. Шляхом такої тактики ви отримаєте більше балів. Це — теорія ймовірності. Адже «негативне знання» (про те, яка відповідь свідомо не годиться) - це теж знання, і нерозумно відмовлятися від його використання.

Думай тільки про поточне завдання!

Коли ви бачите завдання(питання), забувайте все, що було в попередньому: як правило, завдання в тестах не пов'язані одне з одним, тому знання, які ви застосовували в одному(уже вирішеному вами), як правило не допомагають, а тільки заважають сконцентруватись і правильно вирішити інше завдання.

Читай завдання до кінця!

Поспіх не повинен призводити до того, що ви будете намагатись зрозуміти умови завдання з «першими словами» й добудувати кінцівку у власній уяві. Це вірний спосіб зробити прикрі помилки в найлегших питаннях.

Не засмучуйся!

У будь-якому професійно підготовленому тесті чимало завдань, з якими ви просто не зможете впоратись (так заплановано). Більше того, усі 100% завдань зможуть виконати лише одиниці! Тому ніякого сенсу розхлюпувати емоційну енергію на передчасну досаду.

Навіть, якщо вам здається, що ви допустили занадто помилок і просто завалили тест, пам'ятайте, що дуже часто відчуття є помилковим: при порівнянні ваших результатів з іншими може з'ясуватись, що інші допустили ще більше помилок. У підсумку ви одержите якщо не найвищий бал, то цілком пристойний.

Ця установка особливо знадобиться «круглим відмінникам», які звикли при звичайних методах контролю домагатися максимального результату. Якщо ви хочете стати класним «тестовим бійцем», навчайтесь не тільки наносити удари, а й тримати їх (якщо висловлюватись термінами боксу). Треба категорично відмовитись від «комплексу відмінника», який не звик непохитно переносити окремі локальні невдачі.

Заплануй два кола!

Сплануйте середній час на кожне завдання таким чином, щоб за дві третини (максимум три чверті) сеансу пройти всі завдання «за першим колом». Тоді ви встигнете набрати максимум балів на легких для вас «своїх» завданнях, а потім зможете подумати й добрати щось на важких, які вам спочатку довелося пропустити. (Подібний рецепт, на жаль не годиться для комп'ютерних тестів, які часто не дозволяють повертатись до попередніх завдань далі, ніж на один крок.)

ПІДГОТОВКА ДО ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ та ДЕРЖАВНОЇ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Спочатку підготуйте місце для занять: приберіть зі столу зайві речі, зручно розташуйте необхідні підручники, посібники, зошити, папір, олівці. Можна ввести в інтер'єр кімнати жовтий і фіолетовий кольори, оскільки вони підвищують інтелектуальну активність. Для цього буває достатньо якоїсь картинки в цих тонах.

Складіть план занять. Плануючи кожен день підготовки, необхідно чітко визначити, що саме сьогодні вивчатимете. Не взагалі: «трохи позаймаюся», а які саме розділи і теми.

Почніть зі складнішого, з того розділу, який знаєте найгірше. Але якщо вам важко «розгойдатися», можна почати з того матеріалу, який найбільш цікавий і приємний. Можливо, поступово увійдете до робочого ритму, і справа піде.

Чергуйте заняття і відпочинок, скажімо, 40 хвилин занять, потім 10 хвилин — перерви. Можна у цей час помити посуд, полити квіти, зробити зарядку, прийняти душ.

Не треба прагнути до того, аби прочитати і запам'ятати напам'ять увесь підручник. Корисно структурувати матеріал, складати плани, схеми, причому бажано їх записувати. Плани корисні і тому, що за ними легко повторити якийсь матеріал.

Як запам'ятовувати матеріал.

Психологи встановили, що наша оперативна пам'ять при одночасному сприйнятті здатна утримати і потім відтворити в середньому лише сім об'єктів. Тому матеріал краще розбити на смислові шматки, бажано, аби їх було не більше семи. Смислові шматки матеріалу необхідно укрупнювати й узагальнювати, виражати головну думку однією фразою. Не слід квапитися, за будь-яку ціну запам'ятовувати складний текст, не розібравшись у його внутрішніх зв'язках, не зрозумівши міркувань автора. Серед другорядного потрібно виявити найголовніше.

Використовуйте асоціації.

Метод локальної прив'язки полягає у побудові для ряду, що запам'ятовується, об'єктів іншого ряду — опорного, з добре знайомих або легких для вивчення об'єктів. Таким опорним рядом може бути послідовність кімнат у вашій квартирі, будинків на вашій вулиці тощо. Людина спочатку заучує опорний ряд, а потім використовує його елементи, аби зіставити з ними елементи заучуваного ряду. Отже, якщо в матеріалі мало внутрішніх зв'язків — озирніться довкола. Уявіть обстановку, в якій ви вивчали матеріал, і ви пригадаєте його, адже отримані одночасно враження запускають механізм згадування.

Як повторювати?

У системі заучування матеріалу важливу роль відіграє повторення. Перекажіть текст своїми словами, і ви легше його запам'ятаєте, ніж просто прочитавши багато разів, — адже це активна розумова праця. Загалом, будь-яка аналітична робота з текстом дозволяє краще його запам'ятати. Це може бути перекомпонування матеріалу, знаходження парадоксальних формулювань для нього, залучення контрастного фону або матеріалу тощо.

Конспектування

. Виявляється, текст можна сильно скоротити, представивши його у вигляді схеми — «зірки», «дерева», «дужки» тощо. При цьому сприйняття та якість запам'ятовування значно покращуються через образність запису.

Таким чином, вам необхідно розбити великий текст не більш ніж на 7 частин, зв'язати ці частини між собою, виділити опори (слова і думки, що стоять за ними) і завчити їх.

ЗНО!